

Programma

09.00 – 09.30 uur ontvangst en registratie

09.30 – 09.35 Welkom door dagvoorzitter Jan van der Hammen

09.35 Hoe herken en signaleer je psychische en psychiatrische aandoeningen bij ouderen?

Gedrags- en psychische veranderingen bij ouderen kunnen onderdeel zijn van het ‘normale’ verouderingsproces maar ook passen bij bijvoorbeeld beginnende of gevorderde dementie of bij een delier of depressie. Het belang van een vroege herkenning en signalering wordt steeds meer onderkend. In de inleiding neemt Martin je mee in de rol die jij kan spelen hierbij maar ook hoe jij zelf kan omgaan met de verschillende psychische aandoeningen.

Martin Kat Ouderenpsychiater-psychotherapeut in Amsterdam e.o. en consulent bij het C.C.E. vrijgevestigd psychiater/psychotherapeut in Amsterdam en werkt als ouderenpsychiater in de Noordwest Ziekenhuisgroep in Alkmaar, afdeling Klinische Geriatrie

10.05 Neuro-cognitieve stoornissen (het verlies van aangeleerde functies)

Hoort vergeetachtigheid bij het normale ouder worden of is er toch meer aan de hand? Hoe kun je de symptomen herkennen en hoe kun je jouw patiënt helpen hierbij?

Martin begint met de klinische presentatie en differentiaal diagnose. Aan de hand van een paar gespeelde casussen gespeeld door Jan en Elles gaan we verder in op het dementiesyndroom. Gerben sluit dit uur af met een vertaalslag naar de praktijk waarbij je concrete technieken mee krijgt hoe om te gaan met patiënten met een dementiesyndroom.

11.05 Koffiepauze

11.35 Psychotische stoornissen (het kernprobleem is een stoornis in de realiteitstoetsing)

De waanstoornis is een psychotische stoornis die we binnen de hoofdgroep Psychosen relatief veel bij ouderen tegenkomen. De patiënten kunnen ernstig lijden, ontredderd zijn en contactueel ernstig ingeperkt raken. Door het paranoïde karakter van de wanen voelen patiënten zich vaak tekortgedaan en vinden zij zelden begrip voor hun problemen in hun omgeving. Wat zijn de symptomen en oorzaken van een waanstoornis?

Martin begint met de klinische presentatie en differentiaal diagnose. Aan de hand van 1 of 2 casussen gespeeld door Jan en Elles gaan we verder in op een psychose. Gerben sluit dit uur af met een vertaalslag naar de praktijk waarbij je concrete technieken mee krijgt hoe om te gaan met patiënten met een waanstoornis.

12.35 Lunchpauze

13.20 Stemnings- en angststoornissen (een stoornis in de regulatie van het

gevoelsleven). Een depressie wordt bij ouderen vaak niet herkend. Dat komt omdat de klachten aan de leeftijd worden toegeschreven, maar ook omdat de klachten anders kunnen zijn dan die van jongeren. Wat zijn de symptomen en oorzaken van een depressie bij ouderen?

Martin begint wederom met de klinische presentatie en differentiaal diagnose. Aan de hand van diverse gespeelde casussen gespeeld door Jan en Elles gaan we verder in op een forse depressie. Gerben sluit dit uur af met een vertaalslag naar de praktijk waarbij je concrete technieken mee krijgt hoe om te gaan met patiënten met een depressie.

14.20 Theepauze

14.50 **Persoonlijkheidsstoornissen** (een stoornis in adaptieve vaardigheden in contacten met anderen). Bij de borderlinestoornis zien we met name het thema angst voor verlating terugkomen. Bij ouderen zien we nogal eens dat deze cluster B persoonlijkheidsproblematiek minder destructief/automutilatief is. Het borderlinemechanisme splitting (mensen voelen zich tegen elkaar uitgespeeld) verdwijnt meestal niet, dit kan tot veel onrust leiden in teams. Hoe herken je de patronen van een borderline patiënt en hoe kun je hiermee omgaan?

Martin begint wederom met de klinische presentatie en differentiaal diagnose. Aan de hand van 1 of 2 gespeelde casussen gespeeld door Jan en Elles gaan we verder in op een patiënt met een patiënt met borderline of andere cluster B-problematiek die het team tegen elkaar uitspeelt. Gerben sluit dit uur af met een vertaalslag naar de praktijk waarbij je concrete technieken mee krijgt hoe om te gaan met patiënten met een borderline stoornis.

15.50 Samenvatting van de dag door Gerben Bergsma, Jan van der Hammen en Martin Kat.

Wat zijn de concrete leerdoelen, hoe kun je de volgende dag aan de slag met wat je vandaag leert.

16.20 Einde